1852. N°. 60.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 19 MEI.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

Uit hoofde van den HEMELVAARTSDAG, zal de Vrijdagsche Courant Woensdag avond worden uitgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 18 Mei.

In het *Handelsbl.* leest men den volgenden brief van den Heer H. de Koningh uit Dordrecht, van wiens verrigtingen alhier wij een uitvoerig verslag in ons voorlaatst nommer hebben medegedeeld:

In uw veel gelezen blad gezien hebbende, dat notitie is genomen van eene voorstelling, die ik op Maandag 10 dezer de eer heb gehad voor de Professoren en Studenten van Leyden te geven, neem ik de vrijheid om U te informeren dat Uw correspondent daaromtrent in eenige punten verkeerd onderrigt is. De nieuwe wetenschap, die men in Amerika en in Engeland electrische biologie noemt, is in geen geval magnetismus, alhoewel men ook op het zenuwgestel werkt. Het groote onderscheid is, dat het door uitwendige indrukken gedaan wordt, dat er geene sympathie bestaat, dat de persoon in een wakenden toestand is en dus van alles wat gebeurt, bewust is en zich alles herinneren kan. In het prepareren maakt men geene magnetische passen, men drukt integendeel den rug van de hand tegen het voorhoofd van den persoon en ieder, die magnetiseren kan, weet, dat het onmogelijk is, om op deze manier iemand te magnetiseren.

— Te Middelburg is eene maatschappij van verbeterde meekrapbereiding in Zeeland, met een maatschappelijk kapitaal van *f* 300,000 bij notariële akte, in afwachting van 's Konings goedkeuring, tot stand gebragt. Haar doel is, den meekrapwortel op de meest doelmatige wijs tot handelsartikel te bewerken, met den daaraan verbonden handel.

Bij de vaststelling der statuten, is reeds voor *f* 120,000, zijnde dus meer dan een derde van het benoodigde kapitaal, ingeschreven.

— 's Lands brik Sperwer, Kapt. ter zee Fruchö, van Suriname, aan boord hebbende den oud-Gouverneur van Nederl. West-Indië, Baron von Raders, is Vrijdag morgen te Hellevoetsluis binnengekomen.

— Men leest in *de Indiër*: In het laatst van December van het vorige jaar arriveerde te Paramaribo uit Curaçao Ds. Betting, beroepen Predikant voor de Hervormde gemeente, en op den 5den April jl., uit Nederland Ds. van Schaick, mede voor die gemeente.

— Aan de redactie van het Tijdschrift *de Vereeniging* (Maart 1852) schrijft men, ten aanzien van het voornemen der vestiging van eenige zendeling-werklieden als evangeliebóden op Nieuw-Guinea, het volgende uit Java:

De beste punten ter vestiging zijn de Dorey of van Damme-baai. Voedsel is er genoeg en de bevolking niet zoo onhandelbaar als wel gedacht wordt. De Papoes hebben veel van het karakter der negers; de Alfoeren zijn beste menschen. Ik zie hoegenaamd geen bezwaar in eene vestiging. Merkusoord vooral, was slecht gekozen en de bezetting dronk verschrikkelijk. Wijlen Dr. Schott, die er gestationneerd was, is er nooit ziek geweest. Wanneer gij mannen zendt, dienen er ten minste drie of vijf te zijn, zoo mogelijk een enkele gehuwd. Een behoort er onder te zijn, die kleine vaartuigen maken kan; voorts het liefst timmerlieden, smids en landwerkers. De masthandel kan daar een ruim bestaan opleveren. Wij zullen hen op Java voorzien van landbouw-gereedschappen; dit is in Europa te zwaar. Met een of twee lieden van den Sultan van Tidore gaande, is er geen gevaar van vijandelijkheid. Het te kiezen punt dient op de plaats bepaald te worden, na met eene kora-kora te hebben rondgevaren. Zij, die gezonden worden, moeten echter lieden zijn, die gewoon zijn zich zelven te helpen, daar de eerste twee jaren zeer zeker verbazend zwaar zijn.

— Nadat dezer dagen door Jhr. Mr. P. B. J. Vegilin van Claerbergen te Leeuwarden, namens zijne overledene echtgenoot, vrouwe Aurelia van Beyma, eene rijke gift aan het R. K. weeshuis aldaar werd geschonken, is later ook door Jonkvrouwe Vegilin van Claerbergen, in den nijpenden nood, waarin dat gesticht zich bevindt, door de toekenning eener hoogstaanzienlijke gift liefderijk te hulp gekomen.

— Te Coevorden zullen twee kazernen, het groote kruidmagazijn, de hoofdwacht, twee avancées, een paardenstal, de Commandantswoning enz. verkocht worden.

's GRAVENHAGE, 18 Mei.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan J. A. van Hattem, en P. Nobel als Burgemeesters te Hofwegen, en te Montfoort. Verder heeft Z. M. benoemd tot Burgemeesters Mr. H. M. Barendregt, te Oost- en West-Barendrecht; C. J. Bredius, te Barwoutswaarder, Rietveld en Waarder, ten einde die betrekkingen gelijktijdig te bekleeden met die van Burgemeester van Woerden; W. C. van den Brandeler, te Bleskensgraaf, Molenaarsgraaf, Brandwijk, Wijngaarden en Hofwegen; H. Lambert Pz., te Kralingen; N. J. Vonck, te Nieuw Lekkerland en Streefkerk; A. N. H. Schepman, van Rhoon c. a; D. Braat, te Sluipwijk, ten einde die betrekking gelijktijdig te bekleeden met die van Burgemeester van Stein c. a.; L. C. C. Kolff van Oosterwijk, te Stad aan 't Haringvliet, ten einde die betrekking gelijktijdig te bekleeden met die van Burgemeester van Middelharnis; J. A. Snel, te Stolwijk; J. G. E. Velthuyzen, te Stompwijk c. a. en Veur; W. Roozeboom, te Vianen; P. Keyzer Pz., te Zevenhuizen; G. van Dam, te Montfoort, Burgemeester van Linschoten, Snelrewaard, Wulverhorst en Achthoven, ten einde die betrekkingen te vereenigen; Mr. G. W. van der Feltz Jun., te Dwingelo, en J. van Wylick, te Kessel.

— Z. M. heeft Dr. W. C. H. Staring benoemd tot Secretaris der Hoofdcommissie voor het Geologisch onderzoek van Nederland, en als zetel der Hoofdcommissie en standplaats van den Secretaris, de stad Haarlem aangewezen.

— Z. M. heeft benoemd tot Regters in de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, Mr. A. de Vries, thans Substituut-Officier bij die Regtbank, en Mr. A. N. Rietveld van der Feen, thans Substituut-Griffier bij het Provinciaal Geregtshof in Noordholland; en tot Substituut-Officieren bij gemelde Regtbank, Mr. H. A. Hartogh, Advocaat te Amsterdam, en Mr. J. C. Bijleveld, thans Kantonregter te Nieuwer-Amstel; tot plaatsvervangend Kantonregter te Beverwijk, J. F. Halder, Genees-, Heel- en Vroedmeester te Beverwijk; en tot plaatsvervangend Kantonregter te Maastricht, Jhr. Mr. L. E. van der Maesen de Sombreff, Advocaat aldaar.

— Z. M. heeft de Heeren Lenthermont, Raad van Legatie, en van der Straeten, Chef de Bureau bij het Ministerie van Financiën in België, benoemd tot Ridders der orde van den Ned. Leeuw.

— Men verneemt dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, het beschermheerschap te aanvaarden der Maatschappij van landbouw en veeteelt in Friesland.

— De *Staats-Courant* deelde gisteren mede eene den 25sten Junij 1851, door Z. M. verleende vergunning aan C. M. St. Martin, koopman te Rotterdam, tot oprigting eener naamlooze vennootschap: *de Rotterdamsche Schouwburg-vereeniging.*

— Bij den Heer Arriens alhier, is o. a. ontvangen voor de slagtoffers van den brand te Herwijnen, van H. M. de Koningin-Weduwe *f* 300. Bij Ds. Huydecoper is tot hetzelfde einde o. a. ontvangen eene gift met de woorden: »mijne Haagsche kermis, voor den brand van Herwijnen of andere ongelukkigen, Matth. VI. 3." *f* 100 (waarvan de helft aan Ds. Timmers Verhoeven, voor Driel, is ter hand gesteld), alsmede nog van N. N. *f* 100, om te verdeelen onder de gemeenten, die door brand geleden hebben.

— De Baron Sirtema, gedurende vele jaren aan het Nederlandsche gezantschap te Londen verbonden, is tot zaakgelastigde der Nederlanden bij de Hanzesteden en het hof van Hanover benoemd.

— De Heeren Mr. A. Schadee en Mr. J. W. Blanken hebben hun ontslag genomen als lid der Prov. Staten van Zuidholl., waartoe zij benoemd waren, de eerste door het tweede hoofdkiesdistrict te Rotterdam, de tweede door het district Gouda. De verkiezing, ter voorziening in deze vacature, zal plaats hebben op Woensdag, den 2den Junij aanstaande.

— Zaturdag Il. heeft bij het Prov. Geregtshof van Zuidholland eene algemeene vergadering plaats gehad, tot de plegtige installatie van den Heer Mr. C. D. Beels, die onlangs door den Koning benoemd is tot Raadsheer in dat Hof, ter vervulling der plaats, opengevallen ten gevolge der benoeming van den Heer J. Crans, tot Raadsheer in den Hoogen Raad. Zoowel de Voorzitter Mr. J. A. Philipse, als de Proc.-Generaal Jhr. Mr. W. J. Junius van Hemert, hebben aanspraken gehouden, waarin zij aan de eene zijde het verlies betreurden, dat het hof door het vertrek van den Heer Crans had geleden, maar waarbij zij, aan den anderen kant, hun genoegen betuigden over de keuze van den Heer Beels, zijnde hij door het hof met algemeene stemmen bovenaan op de aanbevelingslijst geplaatst.

— De Eerste Kamer is tot hervatting van hare werkzaamheden, bijeengeroepen tegen Woensdag den 26sten dezer.

— In de op ll. Donderdag, door den Gemeenteraad te Rotterdam gehouden zitting is, op voorstel van Burgemeester en Wethouders, met 29 tegen 4 stemmen besloten, aan de verzoeken, tot afschaffing der kermis, geen gevolg te geven, en alzoo de kermis op den gewonen tijd te doen plaats hebben.

— Het schoone fregatschip Stad 's Gravenhage, in den jare 1839 te Schiedam gebouwd voor rekening der 's Gravenhaagsche scheepsreederij, is dezer dagen in gevaar geweest van totaal te verongelukken. Op den 18den Dec. A. P. van Banjoewangie vertrokken met eene lading koffij, suiker en tin voor de Nederl. Handelmaatschappij, kwam het den 11den dezer, in goeden staat, voor den Hollandschen wal met den loods aan boord. Den volgenden morgen het Brouwerhavensche gat binnen zeilende, geraakte het op den Banjaard aan den grond, en is, na reeds door het volk te zijn verlaten, op eene wonderdadige wijs, in den nacht tusschen 12 en 13 dezer, van de voornoemde gevaarlijke bank afgedreven en door de stoomboot Kinderdyk naar binnen gesleept. Het zou inderdaad te bejammeren zijn geweest, indien dit schip verloren ware gegaan. Met alle zorg onder het opzigt van den Heer P. Varkevisser gebouwd, is het een pronkjuweel der Hollandsche vloot, dat den naam der residentie waardig is.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 18 *Mei.*

Tot leden der nieuwe Commissie, tot onderzoek der Staatsrekening over 1846 zijn benoemd de Heeren Reinders, Hugenholtz, Storm van 's Gravesande, Dullert en Meeussen,

Daarna zijn aangenomen: 1°. het ontwerp tot goedkeuring eener dading betrekkelijk de Mydrechtsche droogmakerij, en 2°. dat, tot tijdelijke instandhouding van wetten in Limburg.

Na nog eenige mededeelingen van ondergeschikt belang, is de zitting opgeheven.

'S HERTOGENBOSCH, 15 Mei.

Op den huize Ruwenberg op verzoek van Z. H. W. den Bisschop van Gerra, Vicarius Apostoliek van deze stad, te St. Michiels-Gestel werd eergisteren door den Eerw. Heer J. H. Smits, Regent van het Seminarie, 2de afd. plegtiglijk de eerste steen gezegend en gelegd van het gesticht van voorbereiding, voor kweekelingen tot den Priesterlijken stand bestemd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Mei.

De geboortedag van de Koningin werd gisteren in plaats van den 24sten dezer, met de gebruikelijke plegtigheid gevierd.

— Gisteren is de som van 70,000 £ door den kooper van het glazen paleis aan den bouwmeester uitbetaald.

— De reusachtige spiegel, die aan het westelijk eind van den middengang in het tentoonstellings-gebouw was geplaatst, is dezer dagen verkocht voor 3,540 gulden.

— Uit den staat van ontvangst der inkomende regten blijkt, dat in Engeland in de maand April jl., zijn ingevoerd voor eene waarde van 200,000 gulden aan horologien.

— De bijzonderheden, die dagelijks medegedeeld worden over den toestand der Iersche kiezers, zijn bedroevend. Een der meest grievende ontdekkingen, is een officieel schrijven van den Prevoost en Vicarius Charles H. Seymour, als eerste Magistraatpersoon van de stad Tuam, aan het bewind, waaruit blijkt (om niet in bijzonderheden te treden) dat er tweemalen brand gesticht is in een huis, welks bewoner ongeveer een twaalftal Protestanten herbergde, en uit eene verklaring, onder eede afgelegd voor het stadsbestuur van Tuam, is niet anders op te maken, dan dat Thomas Bohen (de eigenaar van het huis) blootgesteld blijft aan herhaling van poging tot brandstichting, indien hij voortgaat Protestanten te herbergen of het Protestantisme aan te moedigen.

— De redevoering van de Heer Spooner in het Parlement gehouden, (waarvan wij in ons vorig nommer met een woord gewaagden) heeft veel indruk gemaakt, en wordt thans in de Nieuwsbladen breedvoeriger medegedeeld. Eerst heeft hij verklaard dat zijn ernstig streven zou zijn om zich van alle uitdrukking te onthouden die de gevoelens zijner R. C. medeleden zou kunnen kwetsen, daar hij volgens zijn onbekrompen Protestantsch geloof, ieders regt op eigen vrij oordeel eerbiedigde, maar hier alleen ijverde tegen het opvoedingsstelsel te Maynooth. Vervolgens heeft hij onder anderen aan zijne hoorders gevraagd, of zij niet de ontwijfelbare zekerheid hadden, dat de Priesters in gemeld collegie opgevoed, van tijd tot tijd en vooral in de laatste dagen, weerstand tegen de Kroon aan den dag hadden gelegd en zich vijandelijk tegen de Staatsregeling getoond, en of zij niet verklaard hadden nooit tevreden te zullen zijn, zoolang de gevestigde kerk van Engeland en Ierland nog bestond. Hun gedrag was volgens hem zoodanig, dat zij in de categorie vielen van godsdienstleeraars, die zich verlaagd hadden oproerleiders te zijn. Hij onthield zich voor het oogenblik namen te noemen. Vervolgens weidde hij uit over de oorspronkelijke bestemming van het collegie. Het was geene school ter onderwijzing in de Roomsch-Katholijke godsdienst, maar een opvoedingsgesticht van Priesters, die anders buitenslands moesten gezonden worden, en dan blootgesteld werden anti-revolutionaire indrukken te ontvangen of met beginselen besmet te worden, gevaarlijk voor de maatschappij en strijdig met de Engelsche monarchie. Tot dit doel werd de toelage, die jaarlijks aangegroeid was, gegeven; maar het was bewijsbaar, dat zij niet in dien geest was aangewend, en hij twijfelde geen oogenblik of het onderzoek dat hij vroeg, zou dit zonneklaar aan den dag brengen. Met het leerboek van Dr. Bailly in de hand, deelde hij de vergadering mede wat op het collegie aangaande den eed werd geleerd; dat de kerk de magt had van het nakomen te ontslaan, omdat de eed aan God gezworen was. Stel nu eens, zeide spreker verder, dat eene buitenlandsche Roomsche magt een Protestantsch land wilde vermeesteren, zouden de Roomsch-Kath. ingezetenen den eed van trouw aan hun vaderland gestand doen? Uitvoerig weidde hij hierover uit en noemde uit hetzelfde schoolboek de 26 gevallen op van vrijstelling of wijziging der gezworen eeden; en ten slotte vragende, wat er van de heiligheid der eeden overbleef volgens zulk een stelsel, putte hij hieruit een nieuw argument tegen het behulpzaam zijn ter verspreiding van zulk eene opvoeding, door het geven van aanzienlijke toelagen van landswege. Ook hetgeen Dr. Bailly leerde, aangaande diefstal, bragt spreker te berde. Hij deelde het tarief mede, in gemeld leerboek voorkomende, waarbij de menschen in vier klassen werden verdeeld, en opgegeven hoe groot de som bij ieder klasse was, wier ontvreemding doodzonde uitmaakte. Ook deed hij scherp uitkomen dat men de kweekelingen op het collegie leerde, dat men eed noch belofte aan ketters gedaan behoefde te houden. Met een enkel woord roerde hij het teedere punt der zedelijkheid aan, en beweerde dat het onderwijs aan [illegible] Priesters gegeven, [illegible] hetgeen zij te vragen hadden bij de biecht, aangaande het zondigen tegen de kuischheid, hen met zonden bekend maakte, waarvan zij anders zelfs geen denkbeeld zouden gehad hebben. Na over het stuk der biecht nog breedvoerig te hebben uitgeweid, vergeleek spr. ten slotte het gedrag der Iersche geestelijkheid voor en na de emancipatie. schetste hare vroegere verbindtenissen en tegenwoordige z. i. gedurig klimmende eischen. Hij eindigde met te zeggen, dat hij zich sterk maakte, indien zijne motie tot onderzoek werd aangenomen, te bewijzen, dat de weerspannigheid en oproerige geest in Ierland ontstaan was uit het onderwijs en in verband stond met de leerstellingen van Maynooth collegie.

— Een rijks vaartuig de Herald, Kapitein Denham, is den 12den dezer, vergezeld van de stoomboot Torch, van Woolwich vertrokken, om een ontdekkingstogt in een nog bijna onbekend gedeelte der Stille Zuidzee te doen. Deze togt zal verscheiden jaren aanhouden.

— Ll. Maandag avond, terwijl nog eenig werkvolk aan den arbeid was, stortte in eene kolenmijn bij Pembreij in Zuidwallis, eene massa water, die voor de exploitatie noodig was, zich plotselijk in de mijngangen uit en overstelpte degenen, die zich daar bevonden; 27 personen verloren het leven, slechts een wist zich te redden. Ware het ongeluk gedurende den dag gebeurd, alsdan zoude men vijfmaal zooveel slagtoffers hebben te betreuren gehad.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Mei.

Gisteren heeft de President eenen wapenschouw gehouden over de Afgevaardigden der verschillende regimenten, die den grooten wapenschouw hadden bijgewoond en nu de terugreis aanvaarden. Hij sprak daarbij eene korte rede uit, waarin hij te kennen gaf: dat, wanneer iemand nog belooning verdiende zonder beloond te zijn, zulks weldra geschieden zal, terwijl hij den vertrekkenden tevens belastte aan hunne krijgsmakkers te zeggen, dat hij steeds bereid blijft hunne gevaren te deelen, even als hij thans reeds hunne liefde en trouw, voor de grootheid en den voorspoed des vaderlands, deelt.

— Een brief van den Graaf van Chambord aan de legitimisten maakt grooten indruk. Deze brief, waarbij de Prins de gedragslijn aan zijne aanhangers voorschrijft, is een formeel manifest en wel een zoo duidelijk manifest, als nog nimmer van den Graaf van Chambord is uitgegaan. De Prins verbiedt uitdrukkelijk aan de legitimisten een' eed, welken ook, af te leggen en aan de bestaande regering ondersteuning te verleenen, dan voor zoover noodig is tot het behoud der rust en het te keer te gaan van regeringloosheid. De legitimisten moeten zich onthouden van eenige openbare betrekking aan te nemen en het is hun pligt, ten krachtigste te protesteren, hoewel langs wettige wegen, tegen het herstel van een' regeringsvorm, welke aan Frankrijk slechts nieuwe rampen kan berokkenen, ten minste volgens de meening van den Graaf van Chambord. — Men houdt het er voor, dat dit stuk op eene duidelijke wijs den weg opent tot eene vereeniging tusschen de beide Bourbons-takken en dat deze vereeniging, zoo zij nog niet tot stand is gekomen, zal plaats hebben op den dag, dat het Keizerrijk zal worden afgekondigd.

— Te middernacht is de termijn van twee maanden geëindigd, welke aan de vreemdelingen was verleend voor de aanvragen, tot terugbetaling van 5 pCt. rente. Het geheel der door hen gedane aanvragen beloopt 1,773,000 fr., een kapitaal vertegenwoordigende van 35,500,000 fr. Van Maandag af zal aan deze aanvragen worden voldaan.

— Eergisteren avond zijn de feesten door het afgestoken vuurwerk ongelukkig geëindigd. Door den regen en de vochtigheid der lucht gedurende het afsteken is het bijna geheel mislukt. Daarbij zijn enkele soldaten gewond, en er was weinig gezorgd voor de handhaving der orde. De sluiting der festiviteiten is dus tegengevallen.

Terwijl het vuurwerk eene massa onbevredigde toeschouwers bezig hield, brak er in de faubourg St. Antoine een hevige brand uit, die met moeite gebluscht, toch nog eene schade berokkend heeft van ruim 200,000 fr.

— Volgens de thans afgeloopen volkstelling bedraagt het getal inwoners van ons land 35,781,821 zielen; in 1801 telde men er 27,349,003.

PORTUGAL.

LISSABON, 9 Mei.

De Koningin, die eenige gedeelten van haar Rijk bezocht, is door een groot gevaar bedreigd geweest, daar er te Bucellos, waar zij zich des nachts be-

vond, brand ontstond in het huis waarin zij haren intrek had genomen, zoodat zij en haar gevolg genoodzaakt was in eene andere woning de wijk te nemen.

— Er heeft in het laatst van April te St. Michael eene hevige aardbeving plaats gehad, die veel schade heeft veroorzaakt. Ponta Delgada werd nagenoeg geheel verwoest, terwijl 7 menschen het leven verloren.

PRUISSEN.

BERLIJN, 15 Mei.

De Keizer van Rusland, die Weenen reeds verlaten heeft, is over Dresden naar deze stad gereisd.

— Sedert eenige dagen is te Emmerik de in de laatste jaren niet gehandhaafde maatregel weder ingevoerd om de reizigers, die met de Nederlandsche diligences aldaar aankomen, te contrôleren; waaruit voor de reizigers de noodzakelijkheid voortvloeit om van passen of andere voldoende stukken voorzien te zijn, ten einde niet aan onaangenaamheden te worden blootgesteld.

— In deze dagen zijn te Dantzig drie Jezuiten-Predikers aangekomen, om daar 8 dagen lang driemaal daags te prediken.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 14 Mei.

De gedenkschriften van den bekenden Hongaarschen Generaal Görgey, dien men steeds van verraad heeft beschuldigd, zijn dezer dage te Leipzig, bij Brockhaus, uitgekomen. Zij zijn in al de Oostenrijksche Staten verboden. Dit verbod per telegraaph naar alle kroonlanden gezonden, heeft te meer opzien gemaakt, dewijl te Praag het debiet reeds was vergund.

VEREENIGDE STATEN.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 17 April.

De commissie, aan wie het drukken der constitutie en eenige wetten van dezen Staat in de Hollandsche taal werd opgedragen, heeft een gunstig rapport uitgebragt.

Ook is de bill aangaande de Hollandsche Handelmaatschappij, door deze kamer goedgekeurd.

De Agent van het huis Rothschild heeft verleden week te Baltimore, welligt den grootsten aankoop van tabak gesloten, die nog ooit geschied is. De koop bestaat in 1700 okshoofden tabak, voor een Duitsch huis bestemd en welker waarde 80,000 doll. bedraagt.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 27 Maart.

De Regering heeft, tot het doen onderzoeken welke maatregelen behooren te worden genomen tot verbetering en bevordering van den gezondheidstoestand van de stad en voorsteden van Batavia, eene commissie benoemd, zamengesteld uit de Heeren P. van Rees, G. Wassink en E. C. C. Steinmetz, terwijl zij als Secretaris wordt bijgestaan door den Heer J. C. de Kock van Leeuwen.

— Eene commissie van 23 leden, met den Heer S. D. Schiff als President, den Heer P. van Rees als Vice-President, en den Heer H. D. A. Smits als Secretaris, heeft zich gevormd, ten einde eene Tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid en volksvlijt uit den Indischen Archipel, in de maand September 1853, te Batavia tot stand te brengen en te besturen. De Indische Regering heeft daartoe, bij besluit van 25 Februarij, magtiging en hulp verleend. Ook zijn de Gouverneurs en Residenten op en buiten Java aangeschreven, om de bevolking tot het zenden van bijdragen aan te moedigen, en de verzending van alle voorwerpen te bevorderen.

— Sedert September heeft de belangrijke zaak der aangelegenheden ter westkust van Borneo het onderwerp uitgemaakt van naauwgezette overwegingen der Regering. De uitslag was; dat 's Residents handelingen, voor zoo veel noodig, werden bekrachtigd; dat het door hem ingediend ontwerp van inwendig bestuur des Regentschaps werd aangenomen; dat besloten werd tot de militaire bezetting van Sepang; dat den Resident werd opgedragen voor de bevolking van het voormalige kongsie-land Samtiaukeo een bestuur te ontwerpen, rustende op dezelfde grondslagen als dat van Montrado. De Resident T. J. Willer vertrekt nu eerstdaags per civile schoener Ana Dyomene weder naar de westkust van Borneo, om die beschikkingen ten uitvoer te leggen.

— Volgens berigten van Soerabaija, is te Sumanap op den 12den Maart aangekomen de 3de Stuurman van het Nederlandsche schip Catharina, met eenen brief van den gezagvoerder van dien bodem, houdende mededeeling, dat hij, op eene halve mijl beoosten Gilie-Lawak, op een koraal-rif met zijnen bodem vast was geraakt, in zeer gevaarlijken toestand verkeerde en dringend om hulp verzocht. Onmiddellijk zijn twee kruisbooten, verschillende praauwen en twee schoeners van den Sultan derwaarts vertrokken. Het schip had toen de masten reeds verloren. De eerst aanwezende Officier der Marine te Soerabaija is door den resident verzocht geworden, een gereed liggend stoomvaartuig derwaarts te zenden. De Catharina, Kapitein D. Lamers, was den 5den Maart jl. met eene lading koffij van Samarang vertrokken. Volgens een later berigt, zou die bodem geheel vergaan zijn.

— Den 27sten Februarij ll. is door den gezagvoerder van het Nederlandsche schip Joan, C. T. van Assendelft de Coningh, 3 à 4 mijlen beoosten den hoek van Indramaijoe, opgevischt de bemanning van de verongelukte Deensche brik Thorwaldsen, bestaande uit den Kapitein, twee stuurlieden en elf mindere schepelingen, benevens een Deensch Zeeofficier als passagier. Genoemde brik is den 25sten Febr. ll. van Batavia naar Soerabaija onder zeil gegaan, doch denzelfden nacht gestrand op de Boompjes-eilanden; de bemanning heeft zich in twee sloepen gered en getracht op de Boompjes-eilanden te landen, hetwelk mislukt is, zoodat zij zijn afgedreven tot beoosten Indramaijoe. De Thorwaldsen had eenig ijzer geladen en is totaal vergaan.

— Gedurende de twee eerste maanden van dit jaar is op Java en Madura aan regten zuiver ontvangen ƒ 901,236; te weten ƒ 253,750 meer dan in 1850, en ƒ 20,548 meer dan in 1851.

— In Februarij hebben verscheiden doorbraken en overstroomingen in de residentie Soerabaija plaats gehad, welke echter door spoedig aangebragte hulp weinig schade hebben veroorzaakt. Ook de residentie Samarang is voor een groot gedeelte onder water gezet; de groote postweg tusschen Kendal en Samarang is doorgebroken; verscheiden bruggen zijn vernield. — Door eenige aardstortingen aan den berg Besser, gelegen in het district Karang Kobar, afdeeling Bandjar Negara, residentie Banjoemaas, zijn in de dessa Gleeseer drie huizen met hunne bewoners, 14 in getal, bedolven, terwijl hetzelfde lot 10 menschen heeft getroffen, die op het veld waren.

— In de eerste helft van Februarij is in de zuidelijke districten van het regentschap Sumadang (Preanger regentschappen), eene ziekte uitgebarsten, die aanvankelijk vele slagtoffers maakte; van 769 aangetasten zijn 391, ruim de helft dus, bezweken. De ziekte, voornamelijk in buikloop bestaande, scheen in het laatst der maand geweken.

— Uit Palembang op Sumatra zijn berigten tot 6 dezer ontvangen. Radjah Tiang Alam bevond zich steeds in de Ampat Lawang en scheen bij voortduring het behoud eener onafhankelijke stelling mogelijk te achten. De toerustingen van onze zijde waren verre gevorderd. In de overige gedeelten van de residentie heerschte rust, werden de landrenten langzamerhand opgebragt en had een druk verkeer plaats.

— De cholera is weder in het Samangkasche (Lampongsche districten Zuidhoek Sumatra) uitgebroken en rigt daar groote verwoestingen aan.

— In den laatsten tijd zijn zeer gunstige berigten ontvangen van de vrijhaven Makassar. Het getal der vaartuigen en vooral der Europesche schepen, die haar bezoeken, nam toe. Verscheiden Europesche en Chinesche handelaars, van Singapore en elders, hadden er zich neergezet. Ten gerieve van de zeevaart zal te Makassar een tijdbal worden opgerigt.

— Men heeft te Sincapore berigten ontvangen wegens het wedervaren van den Britschen bevelhebber Chadwell, welke met het oorlogschip Sphinx gelast is geweest met het overbrengen van een brief van Lord Palmerston aan de Japansche overheden, in antwoord op eene vroegere mededeeling dezer overheden, en om onderzoek te doen naar den toestand, in welke Dr. Bettelheim zich bevindt. Kapt. Cladwell heeft er prijs op gesteld, dat deze brief binnen de stad Shooe zou worden overhandigd. De Japanners hebben eerst tegenstand geboden, maar later toegegeven. De overgave heeft plaats gehad binnen de citadel, terwijl de Britsche officieren door eene eerewacht van mariniers vergezeld waren. De brief is door den Japanschen regent en zijne ministers met veel eerbied ontvangen, en de officieren zijn door hem daarna ter maaltijd genoodigd. De Sphinx is van den 6den tot den 17den Februarij voor Lie Tjoe ten anker gebleven. De officieren hebben vrijheid gehad om het eiland te bezoeken; zij zijn door de inwoners met veel beleefdheid ontvangen; zij hebben de huizen, de bruggen, de wegen en den landbouw in zeer goeden toestand gevonden, en alom blijken van welvaart bespeurd.

— *The Friend of China* meldt, dat er den 2den Maart te Canton een vernielende brand heeft gewoed. Ongeveer twee honderd winkels, een mijl ten westen van de factorijen gelegen, zijn geheel afgebrand.

Protestanten!

Op den 27sten April ll. zijn op het dorp Driel, in den Bommelerwaard, 43 huisgezinnen, door een noodlottigen brand, eensklaps van have en goed beroofd. Bijzonder heeft de betrekkelijk kleine Hervormde gemeente in die vreeselijke ramp gedeeld. Niet minder dan 17 harer gezinnen hebben hunne woningen, nagenoeg al hun huisraad en sommige veel van hunne bezittingen verloren; terwijl een *twaalftal* volstrekt onvermogend is. Nog nooit is uit deze gemeente een verzoek om bijstand gehoord. Ook in den meest kommervollen tijd heeft zij zich zelven geholpen, en in de behoeften van hare talrijke armen voorzien. Doch thans ziet zij geen kans, om zonder medewerking van anderen, deze ramp te boven te komen, en de *twaalf* huisgezinnen weder huisvesting, het allernoodigste huisraad en kleeding te verschaffen. De Kerkeraad roept vertrouwend de bekende weldadigheid zijner mede-Protestanten ten behoeve dier ongelukkingen in, den Algoede biddende, dat Hij op deze poging zijnen zegen schenken, en ook nu de harten van velen tot liefderijke hulpbetooning neigen wil. Ook de geringste gift zal in dank ontvangen en de ontvangst er van door de ondergeteekenden, door middel van dit blad worden bekend gemaakt.

De Kerkeraad der Herv. Gem. van Driel,
Namens denzelven: G. A. WEYERS, *Predikant.*
G. DEN KRYGER, *Ouderling.*
W. N. BELLINGAN, *Diaken.*

Met ontvangst van giften willen zich gaarne mede belasten: Professor T. W. J. JUYNBOLL en Dr. J. TICHLER.

217de Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

1ste Trekking. No. 2435 een prijs van ƒ 20,000. No. 12530 een prijs van ƒ 5,000. No. 5507 een prijs van ƒ 2,500. No. 5598, 7939 en 17448 ieder een prijs van ƒ 1,000.

2de » Nos. 7221 en 15690 ieder een prijs van ƒ 1,250. Nos. 9375, 11862, 12462, 13662, 13890, 15894 en 18957 ieder een prijs van ƒ 1,000.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten te Vollenhove en te Grijpskerk, en door dien der Doopsgezinde gemeente te Stadskanaal, uitgebragte beroepen op Ds. A. A. A. Molhuyzen te Horssen en de Candidaten F. A. v. Loenen en L. F. Goteling Vinnis.

Ter Secretarie dezer Gemeente zijn à 30 Cents verkrijgbaar: gedrukte exemplaren van het aan den Gemeenteraad door den Heer AB. HARTEVELT Jz. ingediend **Voorstel tot afschaffing van het bestaande en invoering van een nieuw Belastingstelsel binnen de Gemeente Leyden.**

ADVERTENTIEN.

Heden beviel door Gods goedheid van een' welgeschapen ZOON, MARIA VINK, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 15 Mei 1852. G. BEULINK.

Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote CORNELIA SOPHIA SCHMIER, beviel heden nacht zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.

LEYDEN, 18 Mei 1852. C. H. VAN DEN BERGH.

Heden ontsliep, in de hope des beteren levens, mijn dierbare Echtgenoot ARIE DORREPAAL LEDEBOER, in den ouderdom van 60½ jaar, tot groote droefheid van mij, mijne Dochter en Behuwd-Zoon.

Wed. A. DORREPAAL LEDEBOER,

LEYDEN, 15 Mei 1852. Geb. JONKMANS.

Heden overleed tot onze droefheid, ons geliefd oudste Kindje JOHANNA CHRISTINA, na een smartvol lijden van ruim 2 jaren.

J. F. LA RIVIÈRE,

LEYDEN, 17 Mei 1852. C. M. LA RIVIÈRE, BEEKELAAR.

Heden overleed in den ouderdom van bijkans 80 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder AGNETA HERMINA CHRISTINA RICHTER, Wed. H. MOLKENBOER, in leven *Predikant bij de Ev. Luth. Gemeente te Haarlem.* Uit aller Naam,

HAARLEM, 16 Mei 1852. Dr. J. H. MOLKENBOER.

De Ondergeteekenden betuigen hunnen hartelijken dank voor de veelvuldige bewijzen van belangstelling, bij de viering hunner 25-jarige Echtvereeniging, alsmede bij het Huwelijk hunner Dochter.

C. WIJNNOBEL,
A. P. WIJNNOBEL, geb. LABEE.
LEYDEN, 11 Mei 1852. W. F. DE VINK,
W. DE VINK, geb. WIJNNOBEL.

De Ondergeteekenden betuigen hunnen hartelijken dank voor de deelneming van zoo velen ondervonden, bij de voltrekking van hun Huwelijk.

Doctor C. TER LAAG,

LEYDEN, 16 Mei 1852. F. H. TER LAAG, WYNSTROOM.

Voor de vele blijken van belangstelling en deelneming, betoond zoo gedurende de ziekte als bij het overlijden van mijnen hartelijk geliefden Echtgenoot, betuig ik bij deze, ook namens mijne Ouders, aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad, mijnen innigsten dank.

F. C. M. KOCH,
Wed. B. C. WEENINCK.

ATTENTIE!!

In het Magazijn van Schrijfbehoeften van B. GEYER en Comp., Botermarkt, zijn op op nieuw ontvangen, groote en rijke sorteringen van **Sigaren-Etuis en Portes-Monnaie** in Ecaille, in Perle d'amour, in Ivoor, in Porselein, Gegalvaniseerd geslagen koper, in gekleurd leder, enz., enz.

Extrafraaije **Sigaren-Etuis** van solide Leder met Stalen Beugel, à *f* 1.— 1.20, 1.50, 2.— en hooger.

Idem, Idem, **Porte-Monnaie** à 50, 65, 90, 1.10 en 4.30 Cts. De allerelegantste met Carnet en Porte-Feuille à *f* 1.50, 1.60 en 1.90.

Eene groote collectie **Albums**, met alle mogelijke dessins in Chagrin de Levant, in Kalfsleder, in Fluweel, in Geïllustreerd Carton, fraai verguld à 20, 40, 50 Cts. en hooger.

Een compleet Assortiment **Papeteries** met garnituur de bureau, papier de Lettre en Enveloppes à 20, 30, 50, 70 Cts *f* 1.— en hooger. Engelsche geborduurde Enveloppes in fraaije doozen. Enveloppes Cordiennes per 100 stuks 25 Cts. per 1000 *f* 2.—

Onbreekbare Metalen Patent Schrijf-Letten, welke wij om hare buitengewone soliditeit bijzonder aanbevelen.

Dames Etuis en Nécessaires in zeer fraaije Doozen à 50, 70, 80, 85 Cts., *f* 1.—, 1.60 en hooger.

Eene groote verscheidenheid van **Cartonnages**, **Zak- en Schrijf-Portefeuilles** met garnituur loquetten en linnenboek à 40, 70 Cts. en hooger.

Tafel-Pomp- en Zak-Inktkokers, in brons, leder en fer de Berlin à 14, 20, 25, 40 Cts. en hooger.

Verfdoozen in verschillende soorten en prijzen, Penhouders, Presse-Papiers, enz., enz., enz.

VERLOREN,

gaande de Rijnsburgsche Poort uit, en door de eerste Laan regts langs den Marendijk terug, de Mare Poort in, een **JUWEELEN BOEKSPELD.** Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK is ¼ *der waarde* voor den Vinder beschikbaar.

PUBLIEKE VERHURING,

op *'t Eiland* aan den *Leidschen Dam*, van **tien** onderscheidene Percelen der **VISSCHERIJ** van Cronestein, omvattende den Leydschen Vliet van de Stad *Leyden* af, tot aan den Nieuwen Tol ten einde de gemeente *Voorburg*, voor 4 jaren, op Dingsdag den 25sten Mei 1852, ten 12 ure precies. Billetten en verder onderrigt zijn te bekomen op Cronestein aan het Hek en aan den *Leidschen Dam*, bij den Notaris BOERING.

Twintig zweren aan de beenen, genezen door de Zalf en Pillen van Holloway.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer O. B. KNOCKER, gedagteekend Mount Gambia, Zuid-Australië den 7den Julij 1850, aan den Professor HOLLOWAY: Mijnheer! Er heeft hier eene genezing plaats gehad, waardoor de uitmuntende eigenschappen van uwe *Zalf* en *Pillen* volkomen worden bewezen: Een man genaamd JOSHUA SMITH, alhier woonachtig, had meer dan twintig zweren op de schenen, welke zoo moeijelijk te genezen waren, dat men met alle mogelijke middelen het gewenschte doel niet had kunnen bereiken. Men gebruikte toen uwe *Pillen* en *Zalf* en, in minder dan zes weken tijds, was hij volmaakt hersteld, en naauwelijks zijn de teekenen der wonderen nog te zien.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te *'s Hage*, bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, te *Gouda*, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*, alsmede te *Londen*, Strand 224, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 17 Mei.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	61	$61\frac{1}{8}$	$61\frac{1}{16}$
Dito Certificaten	3	$72\frac{13}{16}$	$72\frac{7}{8}$	$72\frac{15}{16}$
Dito dito	4	$92\frac{15}{16}$	93	93
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	$114\frac{3}{8}$	$114\frac{1}{2}$	—
O. I. Leening	4	$92\frac{5}{8}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	99	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	$65\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$106\frac{3}{4}$	$106\frac{7}{8}$	$106\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	5	$105\frac{3}{4}$	$105\frac{5}{8}$	$105\frac{1}{2}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	$95\frac{13}{16}$	—	—
Dito 1840	4	$90\frac{1}{2}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{1}{4}$
Dito dito Nieuwe	4	90	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	$68\frac{3}{4}$	—	—
POLEN, Obligatiën	4	$81\frac{5}{8}$	$81\frac{7}{16}$	$81\frac{7}{16}$
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250 f	—	—	—
Dito dito 1835	500	$156\frac{1}{4}$	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	$20\frac{15}{16}$	$21\frac{1}{16}$	21
Dito Obligatiën	3	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{5}{8}$	$46\frac{1}{2}$
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$42\frac{1}{4}$	$42\frac{5}{8}$	$42\frac{9}{16}$
Bewijzen Coupons		$2\frac{7}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	$64\frac{1}{4}$	—	—
Dito Metall.	5	$73\frac{7}{8}$	74	—
Dito Nieuwe	5	85	$85\frac{1}{8}$	$85\frac{1}{16}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$38\frac{7}{16}$	$38\frac{1}{2}$	—
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	$50\frac{1}{2}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	$98\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	$39\frac{3}{4}$	$39\frac{7}{8}$	—
Dito dito	4	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{9}{16}$	$37\frac{7}{16}$
VENEZUELA,	$3\frac{1}{2}$	43	$43\frac{1}{2}$	—
MEXICO,	5	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{3}{16}$	—	—

Grieken $3\frac{5}{8}$ $3\frac{3}{4}$.

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. $97\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.82½ à 87½.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.